

Мы верныя людзі
савецкай зямлі,
Авеяны сцяг наш вялікаю
славай,
Ідзем к камунізму ў
адзінай сям'і,
У адзінай сваёй
Беларускай дзяржаве.

Пімен ПАНЧАНКА.

На здымках: 1. Агульны выгляд турбагенератара Бярозаўскай ДРЭС. 2. Група перадавых слесараў-турбіністаў (злева направа) Вадзім Чырва, Яўгеній Дымша, Васілій Кулак, Васілій Рыжоў. Усе яны працуюць на гэтай будоўлі з самага пачатку.

Фота В. Германа.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ САВЕЦКАГА КАМІТЭТА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

73 (758)

Верасень 1963 г.

Год выдання 9-ы

Энергагігант памнажае свае сілы

У памяшканні блочнага шчыта кіравання дзяжурныя ўважліва сочаць за паказаннямі прыбораў. Ва ўсіх прызначэннях настрой. Пущана трэцяя турбіна энергагіганта.

А вось дзяжурны інжынер падае каманду. Атрыман дазвол уключыцца ў Беларускаю энергасістэму. Ток пайшоў!

Вялікая радасць у бярозаўскіх энергетыкаў. Здзейснен выдатны працоўны подзвіг. Цяпер Бярозаўская ДРЭС дае народнай гаспадарцы шмат электраэнергіі.

Наколькі вырасла майстэрства, вытворчая культура калектыву энергабудайнікоў, відаць па такіх параўнаннях. Па першаму энергаблоку ўсе будайнічыя, мантажныя і наладчыныя работы былі закончаны за 11 месяцаў. На пуск другога спатрэбілася 10, а трэці пачаў даваць ток праз 9 месяцаў. Такія тэмпы былі немагчымымі без тэхнічнага прагрэсу, удзялення новых дасягненняў тэхнікі і перадавога вопыту.

Па плане пяці кацёл павінен быў пачаць працаваць у жніўні, але ўжо гатой быў у канцы чэрвеня.

Вельмі дакладная работа зборшчыкаў турбіны. Мантаж самых адказных вузлоў — парерапусковых камунікацый і маслаправодаў турбіны быў даручаны спецыяльнай бригадзе Міхаіла Ануфрэўчыка, Людзі па-таварыску правяралі адзін у аднаго якасць работы.

У цэху кантрольна-вымяральных прыбораў працавала нямнога спецыялістаў. Але яны своечасова падрыхтаваліся да пуску трэцяй турбіны і сэканомілі пры гэтым больш як 8 тысяч чалавека-гадзін. Людзі мелі справу з новымі мадэлямі электроннага абсталявання.

На зборцы фундаментаў для наступных энергаблокаў, на мантажы новага котлаагрэгата, на будайніцтве жылых дамоў — усюды бачыш малады твар юнака, светлыя дзявочыя косы, якія выбіваюцца з-пад хусткі. Маладзёжны калектыв Бярозаўскай ДРЭС ва Усесаюзным спартоўным індарным камуністычным будоўляў за другі квартал гэтага года заняў трэцяе месца і ўдастоен Пераходнага вымпела ЦК ВЛКСМ і грашовай прэміі.

Да магутнай песні дзвюх турбін далучыўся ўпэўнены і бадзёры голас трэцяй. Але людзі глядзяць далей, уперад. Зайтра будоўля новы перамогі!

Б. ГАРДЗЕЙ.

К В І Т Н Е Й, РЭСПУБЛІКА МАЯ!

За гады даваенных цяжкіх гадоў БССР зрабіла велізарны гістарычны скачок ад спрадвечнай адсталасці і галечы да небывалага прагрэсу ва ўсіх галінах свайго жыцця. Яна стала адной з перадавых, усебакова развітых рэспублік Савецкага Саюза.

Але зусім іншае было ў той час у заходніх абласцях. Гвалтоўна адарваны ад сваёй маці-Радзімы, яны знаходзіліся пад цяжкім прыгнётам польскіх магнатаў, памешчыкаў і капіталістаў. Працоўны беларускі народ душылі там беззямелле і беспрацоўе, голад і галеча. Паны за пазаткі адбіралі апошнюю скаціну і вопратку. За пратэст супраць бяспраўя гналі абяздолены народ у лагеры і астрагі. Здзекі і бізун дваццаць год панавалі над заняволенай зямлёй.

Тагачасны польскі міністр асветы ганарліва выхваляўся, што праз пяцьдзесят гадоў на «крэсах усходніх» не будзе ні аднаго беларуса. Беларускія школы былі закрыты. Строга забаранялася гаварыць на роднай мове ў публічных месцах і ўстановах. Усе турмы на працягу дваццаці гадоў былі перапоўнены вернымі сынамі народа, якія змагаліся за нацыянальныя і сацыяльныя правы.

Але вось надышло 17 верасня 1939 года — дата знамянальная ў гісторыі Беларускага народа. Пры дапамозе народаў Савецкага Саюза вызвалілася з дваццацігадовай няволі Беларускае носьельніцтва заходніх абласцей і навікі ўз'ядналася са сваімі братамі з Усходу.

У маёй памяці паўстае Народны сход Заходняй Беларусі, дэпутатам якога я меў шчасце быць у той час.

...28 кастрычніка 1939 года. Беласток. Хмарная раніца. Але цесна на вуліцах ад усхваляваных, радысных людзей. Над галовамі мора сцягоў і транспарантаў. З краю ў край чуваць воклічы: «Няхай жыве свабода!», «Праклён прыгнятальнікам!».

У памяшканні гарадскога тэатра сабралася 926 дэпутатаў На-

роднага сходу. З усіх канцоў «крэсаў усходніх» сабраліся сыны і дочки Беларускага народа. Многія з іх сустрэлі тут старых знаёмых па каменных скляпах і падвалах дэфензівы, па змрочных камерах астрагаў — Лукішак, Святога Крыжа, Вронак, па вядомай ўсяму свету лагеру смерці Картуз-Бяроза...

Вось за сталом прэзідыума Народнага сходу з'яўляецца сівы, як лунь, чалавек. Ён узняў руку, і ў зале ўстанавілася ўрачыстая цішыня.

— Я — Струг Сцяпан Францавіч. Селянін з вёскі Майсеевічы Ваўкавыскага павета. Пры ўладзе беларускіх акупантаў я не меў ніякіх правоў. Цяпер я — дэпутат Народнага сходу. Мне, старэйшаму сярод вас, выпала вялікая шчасце адкрыць гэты сход, на які мы сабраліся, каб вырашыць лёс народа, паслаўшага нас сюды.

Яго словы патанюць у гrome аваяцый. Дэпутаты ўстаюць. Яны спяваюць «Інтернацыянал». Выбраннікі народа спяваюць гімн вызваленню.

На трыбуне Сяргей Осіпавіч Прытыцкі — дакладчык па першаму пункту парадка дня: «Аб дзяржаўнай уладзе».

— Многа год назад, — гаворыць ён, — народ Заходняй Беларусі быў гвалтоўна адарваны ад сваіх братаў, ад Савецкай Беларусі. Нават жудасна ўспомніць, што мы перажылі пад уладай беларускіх акупантаў. Колькі перанеслі крыўды, галечы, здзекаў, пакут.

У зале ціха-ціха. У памяці кожнага паўстаюць змрочныя карціны мінулага. Таварыш Прытыцкі гаворыць аб Савецкай уладзе як аб уладзе народнай, адзіна правільнай і адзіна справядлівай.

— Якую ж нам выбраць уладу? — пытае дакладчык. — Можна зноў папросім яснавельможных паноў? Можна зноў пакорліва ўсунем галовы ў панскія хамуты?

Яго перапыняюць бурныя воклічы: «Няхай жыве Савецкая

[Заканчэнне на 2-й стар.]

● Першыя будайнікі ДРЭС прышлі ў гэтыя мясціны ў маі 1958 года, 28 ліпеня яны заклалі першы 16-кватэрны дом будучага Белаазёрска.

● 5 красавіка 1960 года быў закладзены першы кубаметр бетону ў фундамент галоўнага корпуса. 10 лютага 1961 года ўстаноўлена першая калона будынка галоўнага корпуса, а ў канцы чэрвеня пачаты мантаж котлаагрэгата № 1.

● 4 жніўня 1961 года пачаўся мантаж першага турбагенератара. 27 снежня гэтага ж года ў 13 гадзін 10 мінут ён быў пастаўлены на абароты, а 29 снежня даў прамысловы ток.

● Толькі для першага блока будайнікі вынялі і перамясцілі 2,5 мільёна кубаметраў ґрунту, уклалі 31 тысячу кубаметраў жалезабетону, працягнулі 260 кіламетраў кабеляў, зманціравалі 1,3 тысячы тон металканструкцый і 8,2 тысячы тон тэхналагічнага абсталявання.

● Другі блок станцыі — два котлаагрэгаты і турбагенератар — пущаны ў дзеянне ў пачатку кастрычніка 1962 года.

● У Белаазёрску — горадзе будайнікоў і эксплуатацыйнікаў — цяпер жыве каля 5 тысяч чалавек. У горадзе прыгожыя шматпавярховыя будынкі, сярэдняя школа, дзіцячы сад, яслі, пякарня, сталовая, камбінат бытавога абслугоўвання, клінічны гарадок, некалькі магазінаў.

● Зацверджаны праект пашырэння горада Белаазёрска. З новага года ў ім пачнецца будайніцтва пяціпавярховых будынкаў. Павялічваецца сетка гандлёвых кропак і камунальна-бытавых прадпрыемстваў.

Сытую зімоўку скаціну рыхтуюць у сельгасарцелі імя Леніна Мядзельскага вытворчага ўпраўлення. На кожную карову будзе закладзена не менш за 21 тону сіласу. Цяпер калгаснікі вядуць кацьбу і сіласаванне кукурузы. На здымку: уборка кукурузы ў 2-й паловдчай брыгадзе.

Фота П. Наватарова. Фотакроніка БЕЛТА.

БЕЛАРУСКАЯ ПРАЖА

ГРОДНА. У паўночным прамысловым раёне Гродна адведзена пляцоўка для будайніцтва буйнай баваўнянапрадзельнай фабрыкі. 150 тысяч яе верацён дадуць штогод трыкатажнай прамысловасці краіны 7500 тон грабеннай, корднай і фарбаванай аднанітачнай

пражы высокай якасці. Навейшае абсталяванне, шырокая механізацыя і аўтаматызацыя ўсіх працаёмкіх працэсаў дазваляць карыстацца сучаснай тэхналогіяй і самымі прагрэсіўнымі метадамі апрацоўкі сыравіны.

ЧАТЫРЫ ДЫПЛОМЫ АДНОЙ СЯМ'І

Яшчэ зусім нядаўна, яшчэ-будзь 30 год таму назад, жыхары вёскі Балгары, што на Піншчыне, былі пагодоўна непісьменнымі, рэдкі таго мог распісацца. Быў непісьменны і Пётр Васільевіч Сачкоўскі. З захапленнем сустраў ён прыход Савецкай улады.

— Пачнём цяпер жыццё панава, — гаворыў ён сваёй жонцы Антаніне Сцяпанавне. — Дзеці нашы не будуць больш батракамі. Вырасцім іх пісьменнымі, сумленнымі людзьмі.

У красавіку 1945 года фашысцкая куля забіла Пятра Сачкоўскага — воіна Савецкай арміі.

...Прайшло 18 год. Антаніна Сцяпанавна можа з чыстым сумленнем сказаць: волю мужа яна

выканала. Цяжка было адной з чатырма малымі. Але калгас не пакінуў удаву ў бядзе.

Радавалі маці падрастаўшыя дзеці, вучыліся. У дзённых іх былі толькі пяцёркі і чацвёркі.

Першай атрымала атэстат сталасці Ірына.

— Хачу, мама, стаць настаўніцай, — сказала дачка. Год Ірына працавала піянержатай у сваёй школе — у Лемяшэвічах. Потым настаўнічала ў Плошчава і завочна вучылася. У пазамінулым годзе прывезла дамоў дыплом Брэсцкага педінстытута. Цяпер Ірына Пятроўна — дырэктар васьмігодкі ў вёсцы Хрысцібалавічы.

Другі дыплом прывяла Яўге-

нія. Яна паспяхова скончыла Пінскі вучотна-кредытны тэхнікум і працуе цяпер старшым эканамістам у калгасна-саўгасным упраўленні на Віцебшчыне.

Пётр вырашыў стаць суднабудавніком. Ён скончыў у гэтым годзе Гомельскі палітэхнікум і атрымаў дыплом суднамеханіка. Ён адразу ж стаў рыхтавацца да паступлення на завочнае аддзяленне суднабудавнічага інстытута.

Чацвёрты прадстаўнік сям'і Сачкоўскіх — Леў таксама не адстаў ад брата і сяцёр. Ён вучыцца ў Індустрыяльна-педагагічным тэхнікуме. Хутка ў яго абарона дыплама.

С. ШАПРА.

Свінарка А. С. Рануць з саўгаса «Слонімскі» — дэпутат Вярхоўнага Савета БССР.

ТВАРЦЫ СВАЙГО ШЧАСЦЯ

Яфім Яўстаф'евіч Пазнякоў.

раёна, яны пераканаўча сведчылі аб добрых выніках сумленнай працы Яфіма Яўстаф'евіча і Анастасіі Яфімаўны.

Многа цёплых слоў сказала мне аб іх у раёне. Яфім Яўстаф'евіч — член арцелі імя Заслонава. Ужо шэсць год ён даглядае статак паташнянскай фермы. Ферма гэта перадавая ў калгасе і раёне па вытворчасці малака. У гэтым вялікай заслуга і Яфіма Яўстаф'евіча і яго напарнікаў Лаўрона Пазнякава і Каліны Таміліна. Прафесія жывёлавода стала традыцыйнай у сям'і Пазняковых. Многа год даглядала арцельны статак жонка Яфіма Яўстаф'евіча Еўдакія Маркелаўна. Свой вопыт яна перадала дочкам. І як прыемна зараз, што вучаніца маці — лепшая даярка ў раёне. Задаволены Яфім Яўстаф'евіч, што і малодшая, Каця, працуе даяркай і вынікі яе працы не горшыя, чым у вопытных даярак.

Праз некаторы час на аўтобусе я накіраваўся ў вёску нашага суайчынніка. Яна раскінулася ў маляўнічай мясцовасці. На зялёна-залацістым фоне яшчэ здалёку відаць белыя дахі новых калгасных пабудоваў.

Яфім Яўстаф'евіч і Еўдакія Маркелаўна якраз былі дома. Яны цёпла і гасцінна прынялі мяне, паказалі сваю гаспадарку.

— Жывём моцна, — гаворыць Яфім Яўстаф'евіч. — Вось бачыце, маю добры дом.

Дарэчы, калі брат ехаў у Аргенціну, прышлося прадаць дом, каб сабраць грошы на дарогу. Ды і што гаварыць, вельмі цяжка жылося ў той час не толькі нам. У бацькі было 6 чалавек дзяцей на 3 валокі зямлі. Ды хоць была б зямля, а то пясок ды суглінак. Хлеба без мяккіны ці лебяды ніколі і не каштавалі. Бадай усе жыхары вёскі падаваліся на лесанарыхтоўкі ці служылі на найму ў памешчыкаў і кулакоў. А калі прыехалі вярбоўшчыні 3-заакіяна, то самыя маладыя і здаровыя пакінулі родныя мясціны, каб пашукаць шчасця і хлеба ў чужых краінах.

...З шырокіх калгасных палёў даносіўся гул матораў трактараў і камбайнаў.

— Заканчваем уборку, — сказаў Яфім Яўстаф'евіч. — Хутка святая ўраджай. Вынікі працы ў нас ўрадзныя. Добра ўраджалі зернявыя, кукуруза і бульба. Вось паглядзіце!

З гэтымі словам Яфім Яўстаф'евіч працягнуў мне бульбіну вагой не менш фунта.

— Добра ідуць справы ў калгасе, — працягнуў Яфім Яўстаф'евіч. — З кожным годам усё больш работ перакладаецца на плечы тэхнікі. Зараз на палях працуе звыш 10 трактараў, многа камбайнаў, аўтамашын, малатарні і іншая тэхніка. Дзесьці ў полі гудзе і трактар майго малодшага — Пятра. Сын Паладзій убірае хлеб на

сваім трактары на цалінных землях.

Зараз у вёсцы няма ніводнага юнака, які б не атрымаў адукацыі і добрай спецыяльнасці. Дырэктарам школы ўжо восьмы год працуе сын Рудава Гаўрылы — Васіль. Сын Васіля Качанава закончыў Каўнаскае політэхнічнае інстытут і працуе інжынерам. Есць у вёсцы свае настаўнікі, урачы, тэхнікі, афіцэры Савецкай Арміі. Усе яны атрымалі пуду ўжо ў жыццё ў высковай школе.

Вялікі прыгожы будынак Паташнянскай 8-гадовай школы акружае прышкольны ўчастак, на якім вырошчваюцца гуркі, бульба, пшаніца, кукуруза і іншыя культуры. Тут школьнікі праходзяць практыку і ўжо самі вырошчваюць нядрэнныя ўраджай. У мінулым годзе школа атрымала з свайго ўчастка 550 рублёў даходу. На гэтыя сродкі вучням наладжана гарачае харчаванне, тым, хто мае патрэбу, аказваецца матэрыяльная дапамога.

Калгас імя Заслонава — спецыялізаваная гаспадарка буйнага мяса-малочнага жывёлаводства. За апошнія гады ў калгасе пабудаваны свінарнік, свірны, некалькі кароўнікаў. Калгасны статак налічвае звыш 1 200 галоў буйной рагатай жывёлы.

— Не, няма на што скардзіцца, добра жывуць калгаснікі, — гаворыць Яфім Яўстаф'евіч.

Пазнякаў. — У мяне, напрыклад, 60 сотак зямлі, карова, свінні, розная птушка. Але асноўны мой даход з працы ў калгасе. Як настух я атрымліваю ў залежнасці ад надояў 40—50 рублёў грашма, пуд хлеба, пуд бульбы ў месяц. Адначасова мне налічваюць працядні, на якія я таксама атрымліваю грошы і прадукты пры размеркаванні даходаў у калгасе.

Афанасій Платонаў быў некалі бедняком. Цяпер у яго добры дом, вялікі сад з пчолапасекай, карова, свінні, авечкі. Ды і кожны так.

Вёска разраслася амаль да чыгуны. Не стала хутарскіх дамоў Малой Паташні. Былыя хутаране перасяліліся ў вёску, бліжэй да людзей. Калгас імя Заслонава аб'ядноўвае сем вёсак. Да паслуг членаў арцелі магазіны ў кожнай вёсцы, лячэбныя пункты, клубы, бібліятэкі.

Добра ідуць справы ў калгасе імя Заслонава. Багата жывуць яго хлебарабы, а ў бліжэйшы час будуць жыць яшчэ лепш, бо яны самі тварцы свайго шчасця.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

«КРЭСАХ»

Шматлікія прадпрыемствы выпускаюць самую разнастайную прадукцыю. Тут сельскагаспадарчыя машыны і электрапрыборы, газавыя апараты і прыгожыя дываны, вырабы лёгкай і харчовай прамысловасці. Усе важнейшыя галіны прамысловасці атрымалі развіццё. Есць тут буйныя заводы цяжкай прамысловасці. Гэта Лідскі завод сельскагаспадарчых машын, Маладзечанскі станкабудавнічы, Гродзенскі аўтазапчастак, Баранавіцкі завод аўтамабільных агрэгатаў, Гродзенскі «Ранавіцкі завод гандлёвага машынабудавання, Гродзенскі «Электрасвятло», Кобрынскі інструментальны, Брэсцкі «Газаапарат» і многія іншыя.

Лёгкай і харчовай прамысловасць заходніх абласцей Беларусі зараз цалкам можа задаволіць усе запатрабаваныя прадукцыі. Гродзенскія веласіпеды сустранаюцца ў любой вёсцы нашай Беларусі. Вялікім попытам карыстаюцца настольныя лампы, электрапрасы, электрапліткі і іншыя рэчы Гродзенскага заводу бытавых прыбораў. Вырабы выстаўкаў. У Гродна, Лідзе, Баранавічах, Брэсце, Маладзечна вялікія абутковыя фабрыкі, ва ўсіх абласцях працуе цэлая сетка швейных фабрык. У Гродна ёсць тонкасуконны камбінат, у Баранавічах — трыкатажная фабрыка, суконная фабрыка і дывановы камбінат — у Брэсце, у Маладзечна зусім нядаўна пабудаваны камбінат штучнай футры.

Харчовае прамысловасць прадстаўлена 8 кансервавымі заводамі, 5 гароднінна-сушыльнымі, буйнейшым у рэспубліцы Лідскім камбінатам харчовых канцэнтратаў, 14 мяса-і птушкакамбінатамі. Хутка ўступяць у строй буйнейшыя ў рэспублі-

цы мясакамбінаты ў Міры і Ваўкавыску. Даўно працуюць Скідзельскі цукровы камбінат і Гарадзейскі цукровы завод. Хутка пачне працаваць Жабінкаўскі цукровы завод.

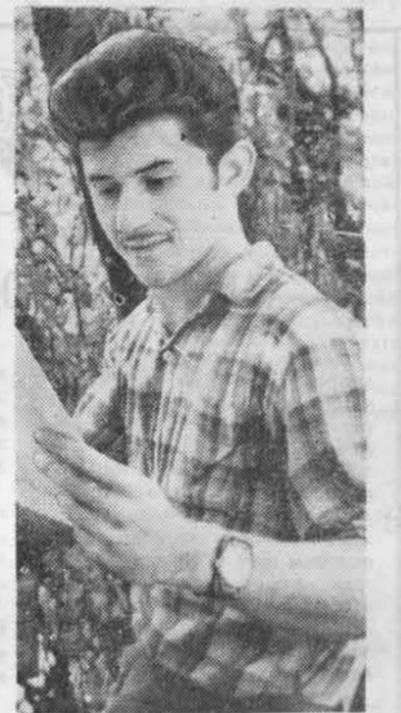
У Заходняй Беларусі пры панскай Польшчы не было ніводнай электрастанцыі. Зараз тут пабудавана самая буйная ў рэспубліцы Бярозаўская ДРЭС.

Вялікая ўвага ў краіне ў апошнія гады ўдзяляецца хіміі. Не адстае развіццё гэтай галіны прамысловасці і ў заходніх абласцях Беларусі. Для патрэб сельскай гаспадаркі ў Пінску і Нясвіжы пабудаваны заводы кармавога біяміцыну. У Гродна ўзводзіцца буйнейшы азотнаўкавы камбінат. Першая чарга яго павінна ўступіць у строй у гэтым годзе, другая — у 1965. З азоту паветра і прыроднага дашаўскага газу тут будуць вырабляцца высокаэфектыўныя канцэнтраваныя азотныя ўгнаенні — аміячная салетра, мачавіна, вадкі аміяк і аміячная вада, якую можна непасрэдна ўносіць у глебу або выкарыстоўваць для прыгатавання торфааміячных кампостаў.

У сямігодцы пачата будаўніцтва ў Лідзе заводу лакафарбавых вырабаў. У 1963 годзе будзе пераможана першая чарга Баранавіцкага баваўняна-папяровага камбіната. Яго прадукцыя будзе баваўняна-папяровая пража для трыкатажных фабрык. З уводам у дзеянне другой чаргі камбінат пачне выпускаць тонкія лянныя тканіны.

У бягучым сямігоддзі праведзены важнейшыя мерапрыемствы па далейшаму развіццю прамысловасці ў заходніх абласцях Беларусі. Стварэнне тут буйнай паліўнай і энергетычнай прамысловасці зрабіла спрыяльнымі ўмовы для развіцця машынабудавання, лёгкай, харчовай і іншых галін прамысловасці. У выніку аб'ём валавой прадукцыі заходніх абласцей узрасце ў 1965 годзе ў параўнанні з 1958 — у 2,5 разы, у той час як у цэлым па рэспубліцы ён павялічыцца прыкладна ў 2 разы.

Д. ЧАРКАСАВА.

НА ЗДЫМКУ: малады рэмігрант з Гродна Канстанцін Гаўрановіч. У гэтым годзе ён закончыў сярэднюю школу і паступіў на першы курс Мініскага педагагічнага інстытута замежных моў.

Новыя дамы па вул. Горнага ў Гродна.

Фота А. Перахода.

СЯБРОЎКІ СУСТРЭЛІСЯ ЎПЕРШЫНЮ

САФІЯ. Многа хвалюючых і радасных сустрэч у савецкіх касманаўтаў Валянціны Церашковай і Валерыя Быкоўскага на братняй балгарскай зямлі. Учора першая ў свеце жанчына-касманаўт Валянціна Церашкова ўпершыню сустрэлася са сваёй сяброўкай дзяцінства балгаркай Весялінай Стэфанавай. Цяжка перадаць словамі радасць і сардэчнасць сустрэчы. Гэта дружба пачалася так. У пачатку 1953 года вучаніца 7 класа з Яраслаўля піянерка Валя Церашкова напісала пісьмо балгарскай дзяцінцы Весяліне Стэфанавай. На працягу

дзесяці год сяброўкі пісалі адна адной аб сваім жыцці, вучобе, аб тым, як праводзяць свой адпачынак, аб любімых кнігах і маргах.

— Ну вось мы і сустрэліся, — сказала Валя Церашкова, першая ў свеце жанчына-касманаўт, абдымаючы сваю сяброўку.

Весяліна цяпер скончыла адукацыю і працуе на электралямповым заводзе. «Я шчаслівая, што пасябрывала з Валяй. Наша дружба вялікая і цудоўная», — сказала карэспандэнту ТАСС Весяліна.

БЕЛАРУСЫ НА КУБЕ

«Куды не трапяць беларусы!» — усклікаў некалі Якуб Колас. І сапраўды, у якім толькі куточку нашай планеты не сустрэнешся з земляком-беларусам! У Англіі і Аўстраліі жыць зараз нашчадкі тых, хто калісьці ў пошуках заробку і хлеба выехаў з царскай Расіі або з панскай Польшчы.

Некаторых лёс закінуў аж на далёкі востраў — такую цяпер знаёмую і дарагую нам Кубу.

З асаблівай цеплынёй усламінаем мы сёння тых нашых суайчыннікаў, якія не толькі пранеслі ў сваім сэрцы шчырую веру ў вялікія сілы роднага народа і любоў да бацькаўшчыны, што стала першай у свеце радзімай усіх працоўных, але і былі там, на чужыне, змагаючыся за лепшую долю народа, сярод якога яны жылі.

У канцы 30-х гадоў на Кубе жыло каля 500 беларусаў і украінцаў. З радасцю яны ўспрынялі вестку аб тым, што 17 верасня 1939 года Савецкая Беларусь і Савецкая Украіна ўз'ядналіся са сваімі братамі з заходнебеларускіх і заходнеукраінскіх абласцей. Іменна ў гэты час беларусы і украінцы, якія жылі на Кубе, вырашылі стварыць сваю арганізацыю. З дапамогай ініцыятыўнай групы членаў Рэвалюцыйна-камуністычнага саюза (так называлася тады Камуністычная партыя Кубы) гэтая арганізацыя была створана і лістапада 1939 года атрымала назву «Украінска-беларускі культурны камітэт Гаваны».

Кіраўніцтва камітэта абвясціла ў газеце «Націсіас дэ Ой», што мэтай арганізацыі будзе «аб'яднаць усю канцыю і праводзіць культурна-асветную работу ў садружнасці з іншымі братнімі прагрэсіўнымі арганізацыямі Гаваны». Камітэт падтрымліваў цесныя сувязі з Камуністычнай партыяй Кубы і Камуністычнай партыяй ЗША, а таксама з прафсаюзамі.

Украінска-беларускі камітэт вёў значную працу як сярод земляцтва, так і з мясцовым насельніцтвам. Склікаліся масавыя сходкі, мітынгі, збіраліся сходкі ў карысць рабочых арганізацый, наладжваліся кан-

цэрты, спектаклі. Так, у лютым 1940 года ў Гаване сіламі членаў камітэта быў наладжаны спектакль «Сабака пана Радзівіла» ў пастапоўцы вядомага кубінскага артыста Пака Альфонса. П'еса была прысвечана вызваленню заходнебеларускіх і заходнеукраінскіх абласцей. Пасля спектакля глядачы спявалі рускія, украінскія і беларускія песні. Увесь прыбытак ад спектакляў быў перададзены дэмакратычным арганізацыям Кубы.

У 1940 годзе члены арганізацыі прынялі актыўны ўдзел у зборы сродкаў для набыцця друкарні, якая была патрэбна рэдакцыі газеты «Націсіас дэ Ой». Камітэт прапагандаваў поспехі савецкага народа ў галіне гаспадаркі і культуры, гераічныя працоўныя подзвігі савецкіх людзей.

Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, камітэт усю сваю дзейнасць накіраваў на аказанне падтрымкі СССР. На мітынгу, які адбыўся 26 чэрвеня 1941 года, гэта значыць праз чатыры дні пасля нападу фашысцкай Германіі на СССР, прысутнічала каля 500 чалавек. З гнеўным абурэннем супраць разбою гітлераўцаў выступіў член палітбюро Кампартыі Кубы Карла Рафаэль Радрыгес. Удзельнікі мітынгу паслалі прывітанне беларускаму і украінскаму народам. Быў створаны «Камітэт дапамогі СССР» і праведзены першы збор сродкаў у фонд дапамогі савецкаму народу.

Члены арганізацыі рэгулярна раз у месяц збіраліся на сходкі, дзе абмяркоўвалася становішча на савецка-германскім фронце і вызначаліся чарговыя задачы камітэта. У Гаване наладжваліся выстаўкі аб гераічнай барацьбе савецкіх народаў супраць фашысцкіх захопнікаў, адзначаліся савецкія святы, памятныя даты, юбілеі. У 1943 годзе ў Гаване было наладжана свята, прысвечанае чацвёртай гадавіне вызвалення Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны Чырвонай Арміяй.

«Украінска-беларускі культурны камітэт» ператварыўся ў сапраўдны цэнтр антыфа-

шысцкай работы сярод працоўных эмігрантаў і мясцовых жыхароў. Камітэт карыстаўся вялікім аўтарытэтам сярод працоўных Кубы.

Абсталяваўшы сваю кіназалу, члены камітэта пастаянна арганізавалі прагляды савецкіх кінафільмаў. Грошы, сабраныя за білеты, накіроўваліся ў фонд дапамогі Савецкаму Саюзу.

Пры Украінска-беларускім камітэце існавала школа, у якой дзеці членаў камітэта вучыліся па савецкіх падручніках па беларускай і украінскай мовах.

«Украінска-беларускі культурны камітэт» адыграў вельмі важную ролю ў згуртаванні і палітычным выхаванні прагрэсіўнай эміграцыі. Дзякуючы яго дзейнасці, ніколі не перарывалася жывая сувязь з Бацькаўшчынай.

А. МАЖЭНКА.

Удзельнікі абароны Брэсцкай крэпасці на руінах цытадэлі.

Фота М. Ананьіна.

Гісторыя адной афішы

Планам гастроліў выступлення Арлоўскага драматычнага тэатра ў Брэсце не прадугледжваліся. І ўсё ж афішы арлоўцаў у горадзе паявіліся. Вось як гэта адбылося.

22 гады назад у Брэсцкай крэпасці прыняў першы бой з фашыстамі радавы Мікалай Белавусаў. Ён адважна змагаўся з ворагам, быў цяжка паранены. Трапіўшы ў палон, Белавусаў не схіліў галавы. Двойчы спрабаваў ён уцякаць і, нарэшце, дасягнуў лініі фронту. У саставе дэзючай арміі салдат прымаў удзел у вызваленні Беларусі, у баях за Варшаву і Берлін.

У Брэст Мікалай Белавусаў прыехаў праз 22 гады заслужаным артыстам рэспублікі, дырэктарам тэатра. Таго самага Арлоўскага драматычнага, калектыў якога прыняў рашэнне выкарыстаць першую ж перадышку ў гастроліх і пабываць на месцы гістарычных баёў.

Але тут ужо ўмяшаліся жыхары горада, ветэраны вайны, былія абаронцы крэпасці. «Калі тэатр тут, скажыце яны, мы не адпусцім свайго тапарыша, пакуль не ўбачым яго на сцэне».

Мікалай Белавусаў выступіў у галоўнай ролі ў спектаклі па п'есе італьянскага драматурга П. Джакамелі «Сям'я владчыцы». П'еса, якая ўслаўляла свабодалюбоўства, веліч чалавечага духу, праявіў у свой час на рускую мову А. Астроўскі. Тэатр адрады забыты спектакль, а Мікалай Белавусаў надзяліў свайго героя яркімі гераічнымі рысамі. Усе тры выступлення арлоўцаў у мясцовым тэатры цёпла былі сустрэты глядачамі. Так прыезд героя абароны стаў яшчэ і культурнай падзеяй у жыцці горада.

Ішлі не з захаду — з усходу.

Ішлі не з тым, каб паланіць,—

Ішлі, каб волю даць народу.

Дабро яго абараніць,

Узяць пад братнюю апеку

Яго жыццё, побытак, лёс,

Паставіць крыж пакутам,

здзеку.

Якіх ён многа перанёс.

І ў камандзіра і ў салдата

У сэрцы быў наказ адзін:

Зямлі савецкай верны сын.

За праўду стань і стань

за брата!

І гэту прыязнь к простым

людзям,

Што наш баец нясе з сабой,

Народ заўсёды помніць будзе

Са шчырым сэрцам і душой.

І ўсюды ў вёсках і па сёлах

Народ святочнай грамадой

Выходзіў, ветлы і вясёлы,

З усмешкай яснай, маладой.

І ўсюды зеленню спавіты

Стаялі аркі ў чэсць байцоў.

Ішоў народ з усіх канцоў

Зірнуць братам у твар

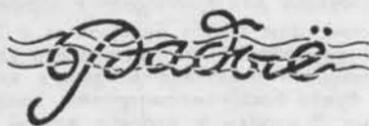
адкрыты.

Якуб КОЛАС.

(З паэмы «Рыбакова хата».)

Штогадовы розыгрыш кубка ЦК камсамола Беларусі — падзея ў спартыўным жыцці юных футбалістаў рэспублікі. У гэтым годзе гарнаровы прыз заваявала каманда Баранавіцкага «Лакаматыву». На здымку: каманда-пераможца.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН

ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу ад 18 гадзін 30 мінут да 20 гадзін 30 мінут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19, 25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метра.

КНІЖНЫ КІРМАШ

ВІШЕБСК. Тут адбыўся міжраённым аптэвы кніжны кірмаш, на якім было выстаўлена каля 10 тысяч экзэмпляраў палітычнай, мастацкай, сельскагаспадарчай і іншай літаратуры. У кірмашы прынялі ўдзел прадстаўнікі кнігагандлю са Смаленскай, Бранскай і Харкаўскай абласцей. Яны заключылі гандлёвыя здзелкі на набыццё твораў Я. Купалы, Я. Коласа, П. Броўкі, І. Шамякіна, А. Куляшова, М. Танка і іншых беларускіх пісьменнікаў.

Перад пускам

КРЫЧАЎ. Набліжаецца пуск чацвёртай тэхналагічнай лініі Крычаўскага цэментна-шыфернага камбіната. На многіх аб'ектах работы ўжо закончаны.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77, Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

Я ХАЦЕЛА Б СЮДЫ ВЯРНУЦЦА

Я мела шчасце правесці свае канікулы ў лагеры «40 год піянеры» ў Крыжоўцы пад Мінскам. Гэтыя канікулы былі самымі шчаслівымі ў маім жыцці. Мне хочацца падзякаваць кожнага, хто дапамог мне іх так добра правесці.

Я ніколі не забуду прыём, аказаны нам у Мінску і ў лагеры, дзе савецкія піянеры сустралі нас кветкамі і апладысмантамі. Таксама назаўсёды застанецца ў памяці адпачынак у лагеры.

З першых жа дзён мы сталі лепшымі сябрамі з беларускімі хлопчыкамі і дзяўчынкамі; за месці мы так зоржыліся, што ў час нашага ад'езду ўсе плакалі. Так квецца шчырая дружба паміж савецкай моладдзю і моладдзю Захаду.

У лагеры я намнога лепш навучылася гаварыць на мове маёй маці. Я вывучыла многа новых слоў і ў будучым зраблю іх, каб авалодаць гэтай цудоўнай мовай.

Карыстаюся выпадкам, каб ад усяго сэрца вітаць піянераў лагера, з якімі я правяла канікулы, і пажадаць ім самых вялікіх поспехаў у вучобе.

Я хачу таксама падзякаваць дырэктару лагера і яго персаналу за вялікія клопаты аб нас.

Мне хацелася б, каб многа дзяцей змагі правесці свае канікулы ў Беларусі.

Я хацела б сюды вярнуцца.

Анна-Марыя САГУЛЕНКА-МЕНЬЯУ.

Бельгія.